

соціальних мереж. Важливо також забезпечити конфіденційність та захист персональних даних споживачів [5].

Отже, маркетингова комунікаційна стратегія є важливим елементом успішної маркетингової діяльності компанії. Формування маркетингової комунікаційної стратегії на основі споживчого досвіду дозволяє забезпечити максимальну відповідність пропозиції компанії потребам та очікуванням споживачів. Аналіз споживача передбачає визначення потреб, поведінки, демографічних та психографічних характеристик споживачів та ключових конкурентних переваг компанії. Методика Jobs to be done є ефективним інструментом аналізу споживача, який дозволяє зосередитись на завданнях, які потрібно вирішити споживачеві, та розробити пропозицію, яка найбільш повно відповідає їх потребам.

Список використаних джерел:

1. Белкіна І.М., Лучкін І.В. *Маркетинг: Навч. посібник.* - К.: Вид-во "Центр учбової літератури", 2007. - 384 с.
2. Колесніков І.В. *Маркетингова комунікація: Навч. посібник.* - К.: Кондор, 2018. - 288 с.
3. Іванова І.О. *Споживчий досвід в маркетингових дослідженнях // Економічні науки.* - 2018. - № 2 (23). - С. 53-59.
4. Мороз О.В. *Методика "jobs to be done" як інструмент аналізу споживача // Вісник Львівської комерційної академії.* - 2019. - № 2. - С. 49-54.
5. *Закон України "Про захист прав споживачів".* - Відомості Верховної Ради України. - 2019. - № 23. - Ст. 183.

УДК 330.1

Захарченко В.І.

доктор економічних наук, професор

Єрмак С.О.

кандидат економічних наук, доцент

Грекова М.В.

Національний університет «Одеська політехніка»

НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ СИСТЕМ

Необхідність дослідження причин, що породжують результати діяльності підприємств, що у своєму функціонуванні постають як організаційно-технологічні системи (ОТС), об'єктивним чином вимагає виявлення якісної сутності базового феномену, що входить

до структури будь-яких причинно-наслідкових залежностей, що спостерігаються в рамках зазначених процесів. функціонування цих систем – їхнього потенціалу.

Усі підходи до аналізованої проблематики можна звести у два основних напрямки: ресурсний та здібно-функціональний. Вони відрізняються певною однобічністю [1, с. 6-14]. Отже, потенціал ОТС нами розглядається як системна сукупність конкретних можливостей цієї системи, що визначає максимально можливий рівень досягнення цією системою своїх цілей за умов повної актуалізації наявних можливостей [2, с. 25].

У поданому визначенні необхідно особливо наголосити на двох моментах. По-перше, для дослідження потенціалу до структури останнього нами включаються лише потенції досягнення максимально можливого рівня цілей системи, а чи не якісь інші. На наш погляд, введення обмеження на кількість можливостей, що розглядаються, в рамках дослідження потенціалу дозволяє:

1. Вивчати можливості на актуальному рівні своєї буттєвості. Іншими словами, розглядаючи потенціал з урахуванням запропонованого обмеження на актуальному рівні його буттєвості, ми можемо бути впевнені, що актуалізації зазнали всіх можливостей, які ми вивчаємо, а не тільки частини з них. Більше того, вивчення можливостей лише на потенційному рівні їхньої буттєвості, коли вони є об'єктивно «прихованими, непроявленими» об'єктивно неможливе.

2. Обмежити коло явищ, що вивчаються. Оскільки кількість наявних в економічній системі різноманітних можливостей нескінченно велика, то й тривалість процесу їх вивчення об'єктивно нескінченна, що ніяк не відповідає потребам будь-якого наукового дослідження та реальної управлінської практики.

По-друге, потенціал нами пропонується розглядати не просто як сукупність можливостей, бо як їхню системну сукупність. Системний характер потенціалу обумовлений системним характером джерел можливостей, його складових, і означає, зокрема, принципову нерозчленованість потенціалу як цілісного освіти без втрати його суттєвих характеристик [3].

Говорячи про специфіку методології емпіричних досліджень потенціалу ОТС, необхідно, з погляду, відзначити таке. Складові можливості щодо процесу своєї актуалізації можуть мати дві форми свого прояву (існування): потенційну і актуальну. Потенційна форма

існування можливостей має місце до реалізації процесу їхньої актуалізації, тому будь-яке дослідження можливостей системи в даній формі їх існування можливе лише опосередковано – шляхом ідентифікації їх джерел та аналізу їх властивостей. Актуальна форма існування можливостей має місце після реалізації процесу їхньої актуалізації. У цій формі можливості постають у виявленій формі, але перетвореному вигляді – внаслідок актуалізації. У цьому специфіка результатів актуалізації можливостей визначається як сутністю самих можливостей, і характером процесів обумовлення та ініціалізація процесу їх актуалізації, що має обов'язково враховуватися під час відповідних емпіричних досліджень потенціалу.

Наявність двох форм існування можливостей означає, що будь-яке їхнє повноцінне дослідження обов'язково має проводитися, по-перше, щодо кожної з форм їхньої буттєвості, по-друге, у взаємозв'язку цих форм, тобто об'єктом загального дослідження потенціалу повинен, на наш погляд, виступати весь процес актуалізації можливостей у єдності його окремих стадій та з урахуванням специфіки кожної з них.

Положення розглянутого теоретичного підходу було реалізовано у вигляді практичної методики оцінки рівня потенціалу промислових підприємств, яка була апробована на підприємствах машинобудування Одеської області. Результати проведених досліджень показали, що включення до структури потенціалу підприємств таких компонентів, які безпосередньо не можуть бути пов'язані з ресурсами цих підприємств і розгляд самого цього потенціалу в системному зв'язку з іншими детермінантами результативності функціонування цих підприємств дозволяють набагато адекватніше і точніше пояснювати рівень і динаміку зазначеної результативності, ніж це можливо на основі традиційного ресурсного підходу.

Список використаних джерел:

1. Бачевський, Б.Є., Заблодська І. В., Решетняк О.О. *Потенціал і розвиток підприємства: навчальний посібник*. Київ: ЦУЛ, 2009, 400 с.
2. Захарченко В.І., Єрмак С.О., Онешко С.В. *Теорія створення і функціонування організаційно-технологічних систем у високотехнологічному виробництві: монографія*. Одеса: Фенікс, 2022. 324 с.
3. Лапин Е.В. *Оценка экономического потенциала предприятия: монография*. Сумы: Университетская книга, 2004. 360 с.